

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre . . . 200 Lei
 Félévre . . . 100 Lei
 Negyedévre . . . 50 Lei

HIRDETMÉNYEK DIJA:
 milliméter díjszabás szerint.

Nyilttéri közlemények sora:
 25 Lei.

GYERGYÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Regele Ferdinand-ut 34.
 (Sándory-ház.)

Kéziratokat csütörtök estig fogadunk el.

Telefon: 14.

Felelős szerkesztő: Szini Lajos.

Megjelenik vasárnap reggel.

Kiadótulajdonos: Márk István.

Egyes szám ára 4 Lei.

Hosszas vajudas után

megszületett végre az új kormány. Nem abban az összetételben, ahogy Titulescu szerette volna s nem azokból a politikusokból, akiket a nagy pártok, liberálisok és nemzeti parasztpártiak vártak.

Egyik pillanatról a másikra robbant ki, akárcsak Pallas Athene Zeus fejéből s három ismert név márkáskodik a szürke hivatalnok kabinet homlokán: Jorga, Argetoianu és Manoilescu.

A két utóbbi Ófelsége személyes bizalmasa, a miniszterelnök Jorga pedig azonos azzal a nagy Jorga történettudóssal, aki többek közt azt is megállapította, hogy a székelyek valójában és vérségileg elmagyarosodott románok.

Érthető, hogy a Jorga miniszterelnökségének hírére kitörő örömmel fogadta Erdély magyarsága. Valamennyien biztosra vettük ugyanis, hogy a nagy történettudós — akit a magas politika még nem ért rá hájjal megkenni — első teendőjének fogja ismerni az elveszett báránycsordát az ősi akolba való visszacsalogatását. Következésképpen minden tudásával és magas állásának befolyásával azon lesz, hogy addig is, amíg a magyarság kopár, de szent hegyéről a boldogságot adó idegen völgyek felé visszaözlünk, a vállainkra nehezedő súlyos terhekből levétesse néhányat.

E nemes cselekedetnek keresztülvitelét pedig úgy képzeltük, hogy magához kérteti egy-két vezető politikusunkat s megkérdezi tőlük, hogy: hát kedves eltávozott véreim, nektek mi fáj? Mondjatok nekem módot, amelyen valamicskét könnyíthetné a ti rettenetes helyzeteteken.

S nem csalódtunk feltevésünkben. A nagy történettudós, a Neamul Romanesc című ujság lángtollú főszerkesztője, Románia miniszterelnöke, stb. alig foglalta el magas állását, már az első napokban magához kértette Brandsch Rudolf képviselő urat, a romániai nagy német néptanács egyhangú határozatával faji szempontból megbízhatatlannak fémjelzett volt tagját.

Lelki szemeink előtt látjuk lefolyni a nagy jelenetet, a legújabb Emberi színjátékot.

Jorga apánk ül trónján, illetve bársonyszékén és lelki megelégedéssel simogatja mikulás szakállát. Nyílik az ajtó, érkezik a nagy német nemzet kis fia, Brandsch ur.

— Kegyelmes uram és atyám! — kezdi mondókáját . . .

— Hagyd csak fiam — int a szomszéd borszékre Jorga — időm minden másodperce foglalt. Kormányom, amint ez köztudomású, az országot az aranykorszakba vezeti vissza. Ezért vettem be abba úgy a nagy, mint a kis pártokból reprezentabilis tagokat. A kisebbségeket sem mellőzhetem, atyai szívem parancsolja ezt. Igazságot minden vonalon! Kölcsönrel egy országot megmenteni nem lehet. Nem is vesszük igénybe ezért. Tartsa meg

a pénzét a külföld, inkább rá van szorulva.

— Fiam és hivem! Szeretett német kisebbségem részére Tégedet szemeltelek ki vezérnek. Te benned biztam eleitől fogva. Jobban, mint enen véreid, akiknek egy tömege még mindig a nagy-német álmok vizionáriusa. Fogadd hát el kormányom kisebbségi államtitkárságát, nemzedet s hazánk üdvére.

— Óh nagy tudósa a történelemnek . . . !

— Csak semmi érzékenykedés Rudikám — nézett órájára a Tudós — időm kimért. Történelmi időket élünk. Május idusának éjjelén az órák mu-

tatóját az egyesről visszaállítatom tizenkettőre. Értesz, remélem?!

Másnap távirat ment Gyulafehérvárra a csöndben munkálkodó magyar Bitay Árpád teológiai tanárhoz. A táviratban Jorga miniszterelnök kihallgatásra kérti magához Bitayt.

Nemes, nagy tudósnak, Jorga professzor, be boldog vagy a Te becsületes tudós-hitedben. S be sok tanujelét adtad már is, hogy nem politikusnak születél.

Szegény Bitay . . . szegény magyarság . . . s szegény Jorga professzor. Be keserű lesz kiábrándulásod a politikából!

(is).

Memorandum,

amelyet Csikvármegye magyarpárti képviselői és szenátorai nyújtottak be a földmivelésügyi miniszterhez.

Miniszter Ur!

Csikvármegye gazdasági helyzete jelenleg a következő képet mutatja.

Az ország fakeskedelmének a megbénulásával megyénkben az évi kitermelésre kiadott fának nincs semmi ára s a lakosság a levágott és 15–20 kilométerrel hazafuvarozott fát vagy egyáltalán nem tudja értékesíteni, vagy oly csekély árért kell egészen kis fakeskedőknek eladja, hogy a kapott érték csak az előző évi fuvardíjaknak felel meg. Ha a népet a végszükség nem kényszerítené, akkor nem volna szabad ilyen körülmények mellett a fáját elvesztetesse.

A nagy, komoly fakeskedelem a megyét elhagyta, az üzemeket beszüntették, munkásokat elbocsátották, s ma egészen kis kezdő fakeskedők, a helyzetet kihasználva, poton áron vásárolják a fát.

Igy a megye legfontosabb jövedelmi forrása nem tud érvényesülni, az a lakosságnak jövedelmet nem tud biztosítani.

A második jövedelmi forrás, az állattenyésztés sem mutat kedvezőbb képet, — az állatárak leestek s a kivitel a megyéből megszűnt úgy, hogy a gazda ebből sem tud pénzhez jutni.

A földművelés a megyében sohasem képezte a megélhetés alapját, mert termőföldhiány van, s a rendelkezésre álló termőföld is a magas éghajlati fekvés miatt nem szolgáltatja az értékesebb terményeket, mint a kukorica, buza és szőlő, úgy, hogy megyénkben évente a lakosság ellátására több száz vagon kukorica és liszt kerül behozatalra, amit a lakosság eddig a fa és állat eladásából bekapott összeggel fizetett meg.

A megyében levő összes szántóföldek területe 65195 hektárt tesz ki, ebből 43941 hektárnak 38742 tulajdonosa van, kik 1–5 hektárt birnak. A 10 hektáron felüli tulajdonosok száma 401, és 50 hektáron felül csak 13 tulajdonos van.

A megyének összlakossága 138.000, mely 58 községre és 2 városkára oszlik, melyből Csikszereda megyeszékhely mintegy 4.000 és Gyergyószentmiklós alig 10.000-en felüli lakossal rendelkezik.

Ezek a számok a megye általános szegénységét mutatják.

1925. évben a megye állami adója 21 millió lejt tett ki, és 1930-ban az adók 68 milliót.

Ezen általános adatok előrebocsátása után rá kell térjünk a mostani általános világ s illetve országos gazdasági krízisre, s arra a körülményre, hogy az ország területén nem egyformán jelentkezik a krízis, hanem vannak területek, melyek aránytalanul jobban érzik a

másiknál a nyomasztó helyzetet és a lakosság elbirhatatlannak érzi a terheit.

Az ország pénzügyi politikája nem tudott olesó kölcsönökkel segíteni a hitelélet helyzetén, s kénytelen volt eltérni, hogy óriási kamat mellett juthatott a gazda, ipar és kereskedelmi társadalom a forgótőkéjéhez, amelyet szó nélkül tűrt mindaddig, míg az általános forgalom még meg volt, de ma, mikor semmiből sem tud pénzt előteremteni, akkor azt látja, hogy az évek óta tulmagasan fizetett kamatok nagyban hozzájárultak az ő tönkretételéhez, — s így jogosan várja a kormánytól, hogy a pénzügyi élet szabályozását keresztülvigye.

A tulmagasan kivetett adók — s az adókivető bizottságok évről-évre magasabb megállapítása — mely ellen a polgárság nem tudott védekezni, az elszegényedés második oka. Mint előbb említettük, 1925-ben a megye adója 21 millió, és már 1930-ban 68 millió. Nyilvánvaló, hogy a megye jövedelme nem szaporodott, hanem csak az adók lettek magasabb összegben megállapítva. Ezt a magasabb összeget a község fizette is, amíg tudta, de ma már képtelen és a következő évre megfizetni nem tudja, s ezért van, hogy 1930. december 31-én a megye területén több, mint 500 iparos és kereskedő adta vissza iparengedélyét.

Ugyancsak ennek következménye, hogy míg a megyében soha munkanélküliek nem voltak, addig ma ezek száma állandóan szaporodik és a társadalomnak is egy külön gondját képezi ez a kérdés.

A földadók kivétele is igazságtalanul történt, s a megye területe a buzatermő talaju más megyékkel egy kategóriába lett véve, holott a termőföldnek $\frac{1}{3}$ -ad része minden évben nem is használható, forgógazdálkodás van, de azért az adót minden évben meg kell fizetni ezek után a földek után is. Hasztalan kerestük ezekre évek óta az orvoslást, pedig nyilvánvaló, hogy az elszegényedés egyik oka.

A megyei lakosság fő jövedelmi forrását képező évi fajutalék adója egyenesen elretentő számot hoz ki. Minden köbméter fa után a következő adó fizetendő:

1. impozit agricol és spor de 10%	19.29
2. cota aditi. pentru drumul . . .	5.—
3. taxa după contractă	7.92
4. cota aditi. sufl. pentru comuna	1.05
5. cota aditi. sufl. pentru județ.	2.05

36.21%

továbbá erre a fajutalékre esik még az illeték-egyenérték, amelyet külön a közbirtokosságok

kell megfizessenek, s ezeknek % a az évi köbmétereket circa 10%-kal terheli.

Igy minden köbméter fa után circa 46% évi adó fizetendő. Tulmagas és igazságtalan ez az adóztatás, s lehetetlen, hogy a termelőnek haszon maradjon. Évek óta sürgettük ezeknek a revízió alá vételét és a Miniszteriumban fekszik a memorandumunk is ezekre vonatkozólag, de még maig sincs intézkedés.

Miniszter Ur! Tudjuk, hogy az ország általános nyomasztó gazdasági helyzetével tisztában van, de figyelmét fel kell hívjuk, hogy megyénk rossz helyzete nem hasonlítható a többiekéhez, mert itt sokkal nagyobb a szükség és keresetképtelenség, s ezt a körülményt Csikvármegye tanácsa is memorandumba foglalva juttatta a Miniszter Ur tudomására s az évi adóztatásoknál tisztelettel kérjük ezen körülmények számbavételét. Nincs egyetlen összejöveteli alkalom, hogy a lakosság ezeket a panaszokat ne hangoztassa és ne kérjen minket, hogy a kormány tudomására hozzuk.

Tisztelettel kérjük, méltóztassék a földadók s a fajutalék adóját leszállítani.

Az iparosok, kereskedők és szabadfoglalkozásuk adóját a megye általános leszegényesedése arányában a legcsekélyebb összegben megállapítani, hogy a tovább foglalkozásuk biztosítva legyen s az állam se veszítse el adóalanyait.

A magas kamat politika megszüntetésére a legsürgősebben tegyen meg minden intézkedést, hogy a polgárság még jobban eladósodását megakadályozza s a mezőgazdasági kölcsönök átvételéről az országos Földhitelintézet által gondoskodik.

Püspök Ur!

Kegyelmes Urunk és Atyánk!

Nap-nap mellett dob pereg házunk táján. Nincs meg már a mindennapi kenyérünk. Gyomrunk kikezdte józan eszünket. Isten- és felebaráti szeretetnek még a nyomai is kezdenek eltűnedezni életünkben.

E megállapítások adják együtt a csiki testi-lelki élet helyzetképét, a háboru gyümölcsét, melynek megizlésétől, illetve megtekintésétől, torzképet vágva, rémülten fordul el a lelkekben is belátó szemlélő.

Ilyen szemlélő Majláth Püspök Ur is, csak Őkegyelmessége nem fordul el undorral a helyzetkép szemlélésekor, hanem mindjárt gondoskodik a baj ellenszereiről is. Ezért kellett kiadja papjainak s általuk hiveinek is a nagyheti pástor-levelet e jelíggel: „Irgalom nélkül való ítélet vár arra, aki nem cselekedett irgalmassággal.”

Irgalmasság? Ez, amint tudjuk, kétféle lehet: testi és lelki. Akármelyik felét gyakoroljuk azonban, szolgálatot teszünk vele a másik felének is. Igen ékes példa ez állításom beigazolására a csikszeredei róm. kath. kántor-tanító-képző intézet áthelyezésének ügye.

Ez az intézet sok évtizeden át kiváló sikerrel szolgálta az irgalmasság testi cselekedését azzal, hogy 12 község szegény, de jóra való gyermeke hazulról járhatott be az intézetbe a tanulmányok elvégzése céljából. Kevés költséggel megszámlálhatatlan ifju jutott kántor-tanítói életpályához.

Mi ez most és mi volt ez sok évtizeden át, ha nem az irgalmasságnak a legteljesebb testi cselekedete? És ha a multban kitűnő sikerekkel járt az irgalmasság testi cselekedeteinek gyakorlása jobb erkölcsi és anyagi viszonyok között, mennyivel inkább rá vagyunk utalva ma, Erdély róm. kath. hivei, hogy ez egyetlen kántor-tanító-képző Nagyromániában még fokozottabb mértékben lehessen az irgalmasság testi cselekedetének gyakorlási eszköze a legteljesebb testi-lelki lezüllesnek indult életviszonyok közepette.

E testi irgalmasság velejárója volt a lelki. A hazafias és vallásérkölcös szellemű oktatás fénye, az ismeretek állandó gyarapítására nyújtott készségek a képzőben, támogatva a tisztán róm. kath. szellemű vidék, — sőt vármegyétől, továbbá az évről-évre megismétlődő bucsus szellemű kath. hitéletől oly lelki talizmánul szolgálnak és szolgáltak a multban a képzőt vég-

zett ifjunak, melyek révén bárhová vetette a sors keze, felvértezett állotta meg helyét az élet küzdelmei közepette.

És e készség mi lenne más, mint az irgalmasság lelki cselekedeteinek gyümölcse: tudatlanokból tanítókat képzett az intézet s az intézet munkáját szépen támogatta a tanítójelölt környezete: az otthon, az utca, a község, a város egyaránt róm. kath. szellemével.

Mindezekre való tekintettel s a csiki általános felháborodás okából is kérem kell ez uton is Kegyelmes Uramat: csak irgalmasságot gyakoroljon csiki hiveivel, mert ha nem, ki-mondhatatlan erkölcsi és anyagi károkat okoz a képző áthelyeztetésével egyházmegyének úgy, mint a romániai magyarság ügyének.

Kf.

Mécs László Gyergyószentmiklóson.

A Marosvásárhelyre már másodizben ellátogatott, Szlovénzkóban élő költő, Mécs László az Irgalmas Nővérek kedves meghívására, szombaton Gyergyószentmiklóstra érkezik, hogy este a Laurentzi színháztermében válogatott költeményeit elszavalja.

A viseletéhez hasonlóan fehér-lelkű pap az élő magyar irodalomnak kétségtelenül egyik legnagyobb értéke. Néhány évvel ezelőtt üstökös-ként tűnt fel s eddig két maradandó értékű verskötetettel gazdagította irodalmunkat.

Mécs László nem hétköznapi-varázssal teli jelenség. Gyönyörű költeményei szuggesztíven egyéni előadásában valósággal bombaszerűen hatnak s hallgatóit a művészi élvezet legmagasabb szféráiba ragadják.

Az ihlet perceiben fogant gyémántsorok az ő előadásában a színskála mindenik színét megcsillogtatják s aki hallgatja, szinte hipnózis álomban élvezi a mennyi zenét.

Hallottam őt a marosvásárhelyi Ujságíró Klubban költeményeit szavalni s megfigyeltem a teremben volt néhány száz csodálóján a hatást. Döbbenetesen nagyszerű volt.

Mindenkinek — aki az abszolút művészet iránt fogékony — lelkem egész melegével ajánlom, hogy hallgassa meg Mécs Lászlót. Feledhetetlen élményben s páratlan műélvezetben lesz része.

Az Irgalmas Nővérek felkérésére lelkes műkedvelőink is boldogan vállaltak a Mécs László szavalóesten szerepet. Így az est fénypontja, Mécs László mellett, helyi kedveseinket is ott látjuk a dobogón.

A ma ideérkezett marosvásárhelyi lapok Mécs László orkászzerű sikeréről számolnak be. Sényi László a „Székelyföld”-ben többek közt azt írja, hogy százszázalékosan csodásabb ma, mint legutóbbi szereplésekor. Akkor hallgattam és alig várom, hogy viszonthalljam: milyen lehet hát most?

Aztán minden szépért rajongó asszonyok, leányok — akik látni és hallani fogják őt — csak semmi köny, amikor elmegy. Amilyen szeretettel várjátok ma őt — megjósolom — épp akkora fájdalmat éreztek távozásán.

Mécs László egyik szabad (rimtelen) versformában irt hatalmas költeményét jelen számunkban közlöm. Az est műsora pedig ez:

1. Prologus: Vágágy Domokos s. lelkész.
2. Heyden duett, előadják: dr. Nagy Endre hegedű, Vákár László zongora.
3. Mécs László költeményeiből szaval.
4. Élőkép, rendező Vákár Elvira; személyesítik: felnőttek és gyermekek.
5. Mécs László költeményeiből ad elő.
6. Ipartestület Dalköre énekel, vezényli: Bálint Ákos karnagy.

(ts.)

Plakátrombolók.

Nemcsak a kulturá államokban, nálunk is köztudott tény, hogy a kereskedelem és ipar éltető eleme a reklám. A jó reklám még silány cikkből is pénzt sajtol ki, míg százszor jobb gyártmányokkal megbukik a reklámmal nem dolgozó termelő.

A reklámozásnak egyik módja az utcai falragasz. Nagyobb városokban maguk a városok gondoskodnak a város forgalmasabb pontjain elhelyezett hirdető táblákról, reklámozslópokról s ezeket — hogy városuk bevételeit növeljék — bérbeadják, vagy házilag értékesítik. A reklámozslót elhelyeztető vállalat, kereskedőcég ugyanis bizonyos összeget fizet a városnak s ez összegért a kikötött ideig köteles a város a reklámozslót a táblán hagyni, hogy a közönség olvashassa. s vigyáztatni arra, hogy rombolásra hajlamos kezek le ne tépjék.

Gyergyószentmiklóson ilyesmi nincsen. Itt csak a kiadások nőnek, a város bevételei ellenben nem szaporodnak. Itt a reklám céljait szolgáló plakátokat néhány házra a hirdető gyár vagy cég kiragasztatja s egy-két óra múlva suhancok tépik le. A szép színes plakátron-gyok sárba hullnak, akárcsak a város javát célzó színes eszmék.

Igy történt legutóbb a Brassói Lapok plakátjaival, tegnapelőtt meg a Dermata cipőgyár plakátjait tépték le s általában minden hirdetésnek és plakátnak ez a sorsa.

Estekiragasztották pl. a Lapokéts reggel kilenc órakor őt — különböző részén letépett — plakátból olvastam el, hogy mit hirdetett azon a Brassói Lapok.

E barbár plakátrombolás ellen tenni kell végre. Nemcsak a hirdető erkölcsi és anyagi veszteségének érdekében, de a város presztízse érdekében is.

Jóindulattal ajánljuk városunk vezetőinek, állíttasson őt-hat reklámozslópot a forgalmasabb helyekre. Biztosra vesszük, hogy ezek révén is bevesz évenként 15—20 ezer lejt.

S a lejecskék bevételeire ma inkább van szükség, mint bármikor. Ma nem szabad felejtetni a régi igazságot, amely szerint: krajcárból lesz a forint!

Az elmúlt hét eseményei.

Belföld.

A tisztviselők és nyugdíjasok illetményeinek kifizethetése érdekében a pénzügyminisztériumtól utasítás érkezett a kolozsvári pénzügyigazgatóságához. Eszerint az adóbevételek hetven százalékát a pénzügyigazgatóságok visszatartathatják, hogy ebből a tisztviselőket és nyugdíjasokat kifizessék. — Ha e rendelkezés az egész országra szól is, kérdjük tisztelettel: mi-ből fizetnek a pénzügyigazgatóságok abban a valószínűleg nemsokára bekövetkező esetben, amikor oly kevés adó folyik majd be, amelynek visszatartott hetven százaléka a tisztviselők egy-harmadát sem fogja fedezni? Ujabb porhintés az is a nyomorgó tisztviselők s a még szerencsétlenebb nyugdíjasok szemébe. Itt más megoldásra van szükség, mert már mindenki abban a hiszemben él, hogy az állam fizetéseképtelen. A világ egyetlen országa vagyunk, ahol az állami tisztviselők s a nyugdíjasok a mostoha elbánás miatt az öngyilkosság gondolatával foglalkoznak. Szégyen, gyalázat!

A gyufamonopóliumot bérli svédok öngyújtógyárat létesítenek, természetesen azzal a céllal, hogy amit a gyufán most veszítenek, azt a méregdrágán megadóztatott öngyújtón hozzák be. No jó! akkor kovával és taplóval gyújtunk tüzet. S ha ezt is megadóztatják? Ugy a négyezer év előtti ember gyújtóeszközét vesszük használatba. Két fát addig surolunk össze, amíg lángra lobban. Ugyan még törvényt hozhatnak nálunk arról is, hogy a testek összesurolása után is adót kell fizetni.

Lezuhant repülőgéppel Bibescu herceg Indiában, hová Párisból repült négy társával együtt. Beller repülőhadnagy sérüléseibe belehalt, a herceg és kísérői súlyos sebesülésekkel kórházban fekszenek.

Üzleti könyvet

jó papíron, tartós

vászon kötésben

csak a

Sándory

könyvkereskedésben kaphat

Borzalmas visszaélést leplezett le a Brassói Lapok. Azt írta meg ugyanis, hogy Kisenében, Galacban és Buzeuban a bevonult újoncokat olyan Romániában készült szérumokkal oltották be különböző fertőző betegségek ellen, amely szérumoktól eddig ötvenheten pusztultak el. Rieger brassói építész két viruló fia, Udvarhelyszéken három székely ifju esett többek közt áldozatul a híres Cantacuzino-féle szérumoknak. A szenzációs cikk országsszerte óriási megdöbbenést és felháborodást keltett. Annyira izgatottak a kedélyek mindenütt, hogy például Gyergyószentmiklóson igen sok intelligens szülő kétségbeesetten tiltakozik az ellen, hogy kis gyermekét Romániában készült szérummal oltás be himlő ellen. Így válik a más országokban áldást hozó és életet adó gyógyszer nálunk a halál okozójává. Beláthatnák illetékesek, hogy külföldi szérumokat kell a közönség részére olcsó árban hozzáférhetővé tenni, különben inkább betegségben pusztulunk el, mintsem a betegség elleni oltással a biztos halálnak tegyük ki magunkat. Vagy csak a milliósok részére engedhető meg a belföldi gyártmányokat óriási behozatali vámmal védő jó külföldi gyógyszerek beszerzése?

A vasut olcsóbbá tette a fűrészelt fa és a gabona szállítását. Valószínűleg azért, mert ezt a cikket már alig szállítják. Nincs vevő egyikre se.

A külföldi kölcsönnek a belföldi bankok által lejegyzett részét — Argetoianu új pénzügyminiszter rendeletére — a bankok kötelesek azonnal befizetni a Nemzeti Bankhoz.

Borzalmas tüzvész pusztított kedden az udvarhelymegyei Felsősfalva községben. Négy utca, száznegy lakóház és száztizenhét gazdasági épület esett a tűz martalékául. A kár meghaladja a tízmillió lejt. Farkas Jánosné és két gyermek elégték. Ezelőtt husz évvel április 16-án ugyancsak tűz pusztította el az egész községet. Ezúttal 540 ember maradt teljesen hajlék nélkül. Nagy kérdés, hogy a mai pénztelenség mellett sikerül-e a társadalom áldozatkészségével Csikszenttamás példájára Sófálvát is felépíteni. Alig hisszük.

Külföld.

Spanyolországban a király lemondása után sem állt helyre a nyugalom. A kommunisták saovjetet akarnak kikiáltani, Franco repülő őrnagy — aki a köztársasági mozgalom egyik vezére volt — olasz mintára fasiszta diktatúrát akar. Szerinte a forradalom csak ezután kezdődik. A spanyol gyarmatokon is mozgolódnak a benschülöttek. A király egyébként két és fél millió arany angol fontot (körülbelül 2500-szor egy millió lejt) vitt magával s körülbelül ugyanennyit tesz ki külföldi birtokokban és ékszerekben fekvő vagyona. Ilyenformán jobb külföldön exkirálynak lenni, mint otthon valódinak.

A kínai Kanton államban egy elmosott töltséről a gyorsvonal mozdonya és három személykocsija harminc méteres iszapgödörbe zuhant és elmerült. Eddig negyven halottat huztak ki az iszapsírból és sokan az átélte borzalmak közben megőrültek.

Francia tisztok filmfelvételeket készítettek a königsbergi német hadgyakorlatokról. A németek a königsbergi francia konzult és három francia tisztet letartóztattak. Bevallották, hogy a felvételeket Párisba akarták elküldeni.

Kilenc gyilkosságért kilencszeres halálra ítélte a törvényszék a düsseldorfi rém néven ismert állatot, kit egykor emberi kinézéséért Kürten Péternek neveztek.

Európa gabonapiacaira dobja az amerikai Unió egész gabonafeleslegét. Ha orosz dumping után ez is valóra válik, úgy ez az európai agrártermelők csődjét jelenti.

Köztársasági mozgalom tört ki a Dánia fennhatósága alá tartozó Island szigeten. A lakosság a király lemondását követeli. A spanyol példa ragadós.

Hétmillió munkanélküli van az Egyesült Államokban. A kormány köz munkák megkezdésével igyekszik segíteni nyomorukon.

Többen vándorolnak ki az Egyesült Államokból az utóbbi két hónap alatt, mint amekora a bevándorlók száma. A kivándorlók az őshazába visszatérő európaiak.

HIREK.

Vérrokonság.

Mécs László költeménye.

Várok, várok. Ez a várások éjszakája. Nézek, nézek. Fakírszemekkel nézek a sötétbe. Delejes két szemem két autó-fényszóró: átút a sötétben, átút a kilométereken: Pest. Kórház. Most kapta a táviratot. Most szaladgál szabadság után. Most csomagol. Otthagyja háromszázhatvan betegét. A szívvel injekciózza a tüdőbajosokat. Háromszázhatvan szív kiabál utána. Jön. Egyért, Értem. Mert én vagyok a bátyja. Most ül autóbá. Most ül a vonatra. Delejes szemem két reflektora kialszik. Elalszom. Vidám vasárnapra ébredek. Ragyogó reggel. Itt áll az ágyam mellett. Mutatja a bőröndöt. Százaknak való orvosságot hozott s egy injekciót a szívbe, ha szívem megállna. Kiveszi a fecskendő, beszúrja a szív közepébe, vérrel injekciózza beteg életemet. Bizakodás. Bizalom. Biztonság. Olyan jó álmodozni. Mi volna, ha egyszer a vérrokonság vasárnapja ráragyogna a világra: és minden orvos minden betegét úgy kezelné, mintha vérrokona volna és minden csendő minden vétéköt úgy vinne, mintha vérrokona volna és minden börtönőr minden rábizottal úgy bánná, mintha vérrokona volna és minden nemzet minden nemzetét úgy féltene, mintha vérrokona volna! Hogy pirulnának a kaszárnyák, börtönök, elsüllyednének nagy szegényletükben. Hogy pirulnának az ágyúk, gépfegyverek, tengerbe ugranának szegényletükben. Hogy pirulnának az országhatárok, eltűnnének szegényletükben. Hogy pirulnának a parlamentek, szalmakötéllel nyakukba mennének Canossába s véresre vernék vén, bacillusos mellüket, míg ragyogó reggel, a vérrokonság vasárnapja mosolyogna a világ [felett].

— Szent György napját ezidén is Szabó György apát-plebánosnak, a Gyergyói Árvaház alapítójának és pátrónusának névnapja avatta ünnepé. Felkereste Gyergyószentmiklós város minden számottevő embere, hogy személyesen fejezze ki az ősz főpap iránti jókívánságait. De ott voltak lélekben azok is, akik a megjelenésben akadályoztattak s névünnepén nagyszámu hive is hosszas életéért, jóegészségéért foházkodott. Éljen sokáig egyháza s a társadalom üdvére!

— Házasság. Dr. József Edvard ditrói közsegi orvos folyó hó 14-én tartotta esküvőjét Stern Annuska bihari urileánnyal.

— Eljegyzés. Benedek Ilona tanítónőt eljegyezte Blága Zakariás igazgató-tanító Vaslábón.

— Hadirokkantak, özvegyek és árvák nem fizetnek utadót. Csikvármegye a köz-munkaügyi miniszterimtól 8183—1931. szám alatt körrendeletet kapott, amelyben felhívja a figyelmet, hogy az utadó törvény 59. §-ának rendelkezése szerint, a hadirokkantak, özvegyek és árvák fel vannak mentve az utadó fizetése alól, tekintet nélkül, hogy van-e vagyonuk vagy nincs. Csikmegye alispánja a rendeletet közölte az összes közigazgatási hatóságokkal és figyelmeztette, hogy a világháború áldozatait ne zaklassák az utadókkal.

— Kisebbségi sorsunk egy újabb áldozata. Száva Artur 42 éves, volt pénzügyőri szemlész, majd adóhivatali tisztviselő, elhunyt Ditróban. Temetése április hó 14-én volt nagy részvét mellett. Egy évvel ezelőtt rendelkezési állományba helyezték. Nyugdíjat nem kapott s e miatt a családja a lehető legnagyobb nyomorba esett, melynek terhe alatt lelki egyensulya összeroppan és mint elmebeteg lett áldozat, a különben tiszta jellemű és szorgalmas tisztviselő.

— A budapesti mintavásár látogatói részére renkívüli kedvezmények 1931 május 4-től május 26-ig. Féláru vasutjegy oda-vissza a magyar vasutakon és a visszautazásnál a román vasutakon. Utólagos vizum a vásár területén 4 pengőért. Ezenkívül: egyéni utlevél nélküli társasutazás Marosvásárhelytől Budapestig és vissza III. o. gyorsvonaton. Indulás május 10-én reggel 8 órakor, visszautazás május 17-én vagy 21-én. Részvételi díj 1380 lej. Ezen összegben

bennfoglaltatik a vasutjegy a határtól Budapestig és vissza, a közös utlevél és a vizum díja. Tehát minden költség. Szükséges okmányok: állampolgársági bizonyítvány másolata, személyazonossági igazolvány, 2 fénykép és férfiakkal katonai igazolvány. Jelentkezni lehet április 30-ig. A vásári igazolványokat, a menetjegyeket kiszolgáltatják előre. Érdeklődők forduljanak április 30-ig a Sándory-nyomdához.

* A helybeli pénzintézetek értesítik a közönséget, hogy május hó 1-től szeptember 30-ig a pénztári órákat reggel 8-tól 1-ig tartják.

— Halálos bicskázások. A székely virtus újból kitett magáért. Kézdivásárhelyt Kovács Domokos és Bán Ferenc bepálinkázott mostohatestvérek ünnepnap délután elindultak a járdán és minden szembejövőt lekergették arról. Árok Balázs gazdálkodó — akire Kovács valamiért neheztelt — a járdán maradt, mire Kovács mellébe döfte bicskáját s Árok szívét találva, ez holtan esett össze. A két megvadult legény tovább dühöngött s egy őket csendre intő rendőrt több helyen nyakszírten szurt késével. Majd Kovács szolgálatadójához, Tuzson eszmadiaához rohantak be s egész családjával együtt ki akarták végezni. Asszony, gyerek az ablakon menekültek, amíg a gazda az eltorlaszolt ajtónál feltartóztatta az őrlteket. A rendőrség sortűz védelme alatt hatolt be az udvarra s a vele tartó Bokor cipész a kapu sarkán megbújt Kovácsot doronggal leütötte, mire Bán is megadta magát. — Marosvásárhelyt Rakkai Vilmos 18 éves kocsis legény ugyancsak pálinkától megvadult állapotban leszúrta az utcán szembejövő Szabó József cukorgyári soffőrt. Szabó néhány óra mulva ki-szenvedett. — Szép hírek szállanak mind gyakrabban világgá székely véreinkről.

— Hétmilliós panamapórt tárgyal a csikszeredai törvényszék. Csikszeredán — mint mindenütt, ahol görög keletiek tizen-huszan vannak — óriási katedrális építését kezdték meg évekkkel ezelőtt. Isten segedelmével annyira eljutott az építkezés, hogy a vármegyeházzal átellenben gyönyörű cementalapzatot készítettek, amelyre építik majd a katedrális. Ez a gyönyörű alapzat kereken hét millió lejbe került. Az alapzat elkészülte után egyremásra érkeztek az ügyészségre a feljelentések a hétmilliós panama ügyében, amíg az ügyész is átvette a vád képviselőt s a gyanusan illos ügy törvényszék elé került.

A tárgyalás három napja folyik s ma, péntek este még nem került perbeszédre a sor. Ítélet a jövő héten várható. Kíváncsian várjuk.

— Tüzesetek. Tekerőpatakon 23-ára virradólag kigyuladt és leégett a Páll Sándor, gyergyószentmiklósi hentes és birtokos tulajdonát képező deszkacsűr. Benne égett Csók Péter ugyancsak gyergyószentmiklósi birtokos cséplőgépe is. A tűz oka ismeretlen.

Szárhegyen ugyancsak 23-ára virradólag leégett Becze Sándor birtokos csüre.

* Különálló lakást keresek július elsejére 2, esetleg 3 szoba, konyha, kamra és mellékhelyiségekből álló lehetőleg kerttel. Szíves megkereséseket Sándory-nyomdába kérek.

Értesítés.

Kelmefestés.

Van szerencsém Gyergyó n. é. közönségét értesíteni, hogy Gyergyószentmiklóson, Se-lyem-utca 35. szám alatt nagybbszabásu

Kelmefestő

Intézetet

rendeztem be, hol a legkényesebb igényeknek is megfelelő munkák eszközöltetnek. Szíves pártfogást kér

kiváló tisztelettel:

ALMÁSI ISTVÁN,

kelmefestő.

Az Uránia mozgó hirei.

F. hó 25-én és 26-án, szombaton és vasárnap

Joshiwara árnyékában.

Különleges japántárgy filmremek, melynek főszerepeit Nippon legnagyobb művészei alakítják.

F. hó 29-én és 30-án, szerdán és csütörtökön és május 1-én, pénteken délután:

Nevada.

Pompás cowboy-film, mely Amerika prairéjén a égbenyülő sziklák között játszódik le; a puszták hőseinek, a bátor cowboyoknak élete elevenedik meg a néző előtt. A darab főszereplőjét közönségünk már rég kegyeibe fogadta s ma ő a legnépszerűbb filmművész, a legigazibb férfi, a legbátrabb lovas: Garry Cooper.

Május hó 1-én, pénteken este,

2-án és 3-án, szombaton és vasárnap

a legkiválóbb hangos vígjátékkal kedveskedik a mozi vezetősége a közönségnek, amikor bemutatja:

Harold a kínaiak közt

Harold Lloyd-nak, a közkedvelt humoristának első hangos, énekes bohózatát, melyet a briliáns ötletek Chaplint verő szellemesség s tevében a külön eseményszámba menő kísérőzene tesz a vígjátékok királyává.

A mozi vezetőségének csak nehezen sikerült ezt a különleges filmesemegét megszereznie s épp azért vetíti 3 napon át, hogy a közönség minél szélesebb rétegének alkalma legyen megtekinteni.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazok, kik férjem elhunytá alkalmával fájalmunkot részvétükkel enyhítették és akik a végtisztességen résztvettek, ez uton kifejezett halás köszönetünket.

Gyergyóalfalu, 1931 április 20.

Özv. Baltresz Vilmosné és családja.

Gyergyói sport.

„Kolping”—F.T.C. revansmérkőzés 2:1 (0:1).

— Egy szakértő kritikája —

Az Erdélyben turázó budapesti F. T. C. egyik játékosától kaptuk az itt következő sportszerű cikket. Azért közöljük örömmel, mert — ítéletünk szerint — játékosaink hasznára válik a jótanácsok megszívlelése.

A sűrű pelyhekben hulló hó egyhanguságát Buslig bíró sipjelzése zavarta meg. Az F.T.C. 10 emberrel kezd. Változatos mezőnyjáték egy pár eredménytelen Kolping lefutással. A félidő 30-ik percében büntetőrugás a Kolping ellen. Blénessy Albert 25 méteres bombalövését Puskás kiejti és a résen levő Berliner góllá értékesíti. 1:0 az F.T.C. javára. Ujrakezdés után Kolping hevesen támad, de eredménytelenül. A második félidőben az F.T.C. kiegészíti csapatát. Az F.T.C. kezd. A Kolping hevesen támad, felnyomul és 10 percen keresztül állandó fölényben van. Támadásai azonban eredménytelenek maradnak. Ezután egyénileg kezd kísérletezni a Kolping, melyek ideges kapkodássá fajulnak el és a legjobb helyzetek maradnak kihasználatlanul, vagy kapu mellé löve. A 28. percben Köllő egyéni akcióját siker koronázza: 1:1. Kezdet után változatos mezőnyjáték egy pár eredménytelen sarokrugással tarkítva. A 38. percben büntető rugás az F.T.C. ellen a tizenhatos büntető vonalról. Nagy kavarodás a kapu előtt, de a helyzet tisztázódik, midőn a bíró sipja megakasztja a játékot. 11-es büntető rugás az F.T.C. ellen. Kereső védhetetlenül góllá értékesíti. 2:1 a Kolping javára. Pár pernyi mezőnyjáték után a mérkőzés befejeződött.

A győztes csapatról.

A győzelem nem volt megérdemelt. Ideges, kapkodó játékot produkált. Nincs kellő tréning és nincs fegyelem. Az egyéni akcióval próbálkozó eredménytelen lefutásokat hangos szóváltás követte. Kiemelendő Puskás kapus szép stílusu vetődése és véde. Jánossy és Kereső hátvéd-pár megtették kötelességüket. Hegyessy, Polgár, Köllő agyondolgozzák a labdát. Nagy-

mértékű góléhségben szenvednek. A kapu előtt elvesztik fejüket és a legjobb gól-helyzetek maradtak kiaknázatlanul. Dundi az egyedüli, aki nem próbálkozik, hanem ésszerűen passzol. A jobbszélen operáló Dobribán elég gyors volna, de beadási technikája nincs.

A vesztes csapatról.

Bár nem volt jobb ellenfelénél, de rosszabb sem. A veresége nem reális. Itt még jobban éreztette hatását a tréninghiány. Ez abban nyilvánul meg, hogy nincs biztos labdafogásuk és nem tudnak összejátsszani. Jánossy kapus bravurosán mentett. A gólokat nem védhette. Kertész, a csizmás bekk jó formában volt. Blénessy nem fogta föl komolyan a játékot, bár jó technikája van, nem csillogtatta tudását. Zárug egy kissé lustán mozgott pedig van tudása. Barabás sokat hibázott. Berliner mint közép csatár sokat primadonnáskodik és nem tud paszszolni. Szécsy a balszélen nyugodt és szép labdaadogatásával tűnt ki, ámbar nem érvényesülhetett partner hiányában; egy pár gyors lefutása a szépen ivelt beadással be is fejeződött, mivel a csatársor lustasága és rossz helyezkedése miatt ellenfél zsákmánya lett a labda. Strasszer nincs formában. — Szóval: Tréning, tréning és összjáték.

A bíróról egy pár szót!

Buslig bíró a helytelenül megítélt 11-es büntető rugástól eltekintve jól bíraskodott.

Borszéki Közbirtokosság Elnöksége

34/1931. szám.

Meghívó.

A borszéki közbirtokosság 1931. évi május hó 19-én d. u. 2 órai kezdettel Lazareán (Szárhegy) a birtokosság székházában tartja rendes tavaszi közgyűlését, melyre a jogos birtokosok tisztelettel meghívottnak.

Tárgysorozat:

1. A mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása.
2. Az 1930. évi zárószámadások előterjesztése és a felügyelő-bizottság jelentése.
3. Segély iránti kérések.
4. Elnöki előterjesztések.
5. Alapszabály szerint beérkezett indítványok.

Ditrău, 1931. évi április hó 14.

Czibalmos Imre,
jegyző.

Csiby Tamás,
h. elnök.

No. 1530/1931.

Hirdetmény.

1931. május 16-án délelőtt 10 órakor a Városházán nyilvános árlejtés tartatik zárt írásban ajánlatokkal a Villanytelep részére szükséges 500 ürméter bükktüzifa beszerzésére.

Szállítási határidő 2 hónap az odaítéléstől számítva, bánatpénz 6%, feltételek a mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Gheorgheni város ideiglenes tanácsa:

Dr. Precup, elnök. László, főmérnök.

Vágott és cserepes virágok, vetőmagvak legolcsóbb bevásárlási helye

Floraria NARCIS virágüzlet

Gheorgheni—Gyergyószentmiklóson
Főter 10. (Kahan-nyomda mellett.)

Ugyanitt készülnek a legválasztékosabb izléssel alkalmi csokrok, diszkosarak, koszoruk; asztal, terem és templomdiszítések s minden, a kertészet és virágkötészet körébe tartozó munkák. 10

Vidékre is gyorsan és a legpontosabban kiszolgálva, szíves pártfogást kérünk.

A legjobb magyar és német könyveket olvashatja, ha belratkozik

Vajda Bözsi

kölcsönkönyvtárába

(Str. Reg. Ferdinand 14.) Telefon: 11.

Állandóan új könyvek.
Kedvező feltételek.

Nyitva: 16
mindennap d. e. 11-től d. u. 5-ig.

SÁNDORY-NYOMDA

GHEORGHENI

GYERGYÓSZENTMIKLÓS

Telefon 14. JUD. CIUC. Telefon 14.

Izléses
nyomdai és könyvkötészeti
munkák.

Dusan felszerelt
könyv- és papirkereskedés.

Szigoruan szolid árak!

Nagy választék dobozos és mappás levélpapírokból, modern levelezőlapokból, patent ceruzákból, emlékkönyvekből, mindenféle irodai és iskolai felszerelésekből, valamint üzleti könyvekből.

Levélpapírok, borítékok, memorandumok, ügyvédi nyomtatványok, báli meghívók, gyászlapok, árjegyzékek, étlapok, valamint mindenféle könyvkötészeti munkák legolcsóbb beszerzési forrása.

Ha biztos eredménnyel, olcsó ár mellett akar hirdetni, úgy csakis a

GYERGYÓ

című hetilapban helyezze el hirdetését.